

Jalə sortunun təsvirinin qısa aqrobioloji xüsusiyyətləri belədir:

Sort Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunda Saxarnaya qolova sortundan ayrılmış seleksiya xəttindən çoxsaylı fərdi seçmə yolu ilə alınmışdır.

Rozeti orta irilikdə (60-80 sm), yığcam, aşağı yarpaqları yarımqalxmış vəziyyətdədir.

Xarici gövdəsi orta hündürlükdə (13-18), aşağı yarpaqları bütöv və qısa saqlaqlı, yarpaq ayası orta ölçülü

(diametri 25-27 sm) dəyirmi, rəngi yaşıl və açıq-yaşıl, mum təbəqəsinin qalınlığı orta, səthi zəif çökəkləşmiş və xırda qarışıqlıdır. Baş bağladıda girdə formada (indeksi 20-22), daxili rəngi ağ, kütləsi 3,5-4,0 kq, bərk olur, daxili zoğu qısa, bəzən orta olur. (6,0-8,5 sm).

Sort tez yetişəndir. Kütləvi cücərmədən texniki yetişkənliyə qədər 95-105 gün təşkil edir.

Məhsuldarlığı hər hektardan 420-430 sentnerdir. Məhsul bir vaxtda yetişir, partlamağa, saxlanmağa, daşınmağa və xəstəliklərə qarşı davamlıdır.

Dad keyfiyyəti yaxşıdır.

Başın keyfiyyət göstəriciləri (%): quru maddə 6,8-7,3, ümumi şəkər 3,1-3,5, vitamin C-nin miqdarı 46-48 mq%-dir.

Təzə, duza qoyulmuş və konservləşdirilmiş halda istifadə olunur.

Respublikanın bütün tərəvəzçilik zonalarında yaz və yay əkinləri və konserv sənayesi üçün rayonlaşdırılmışdır.

Yazlıq ağbaş kələmin perspektiv Jalə sortunun əsas bioloji və təsərrüfat əhəmiyyətli göstəriciləri aşağıdakı cədvəldə göstərilir.

<i>Əsas bioloji və təsərrüfat əhəmiyyətli göstəricilər</i>	<i>Faktiki göstəricilər</i>
<i>1</i>	<i>2</i>
<i>I Fazalar üzrə vegetasiya müddətləri, günlə</i>	
-yetişmə qrupu (tez, orta, ortatez, gec);	Tez yetişən
-kütləvi çıxışdan baş kələmin kütləvi yetişkənliyinə qədər;	78-89
-kütləvi çıxışdan baş kələmin texniki yetişkənliyinə qədər;	95-105
- kütləvi çıxışdan I yığma qədər	95-98
-birinci yığımdan məhsulun 25% yığımına qədər	18-20

-məhsulun 25% yığımından 75% yığımına qədər;	30-35
-məhsulun eyni vaxtda yetişməsi müddəti; (yəni texniki yetişmənin başlanğıcından kütləvi yetişkənliyə qədər);	10-12
-baş bağlama (məhsul vermə) müddəti;	75-80
II Ümumi məhsul, s/ha;	420,0-430,0
-birinci yığılan məhsul, s/ha	95-100
-əmtəlik məhsul, s/ha;	410,0-420,0
-bir başın çəkisi, kq-la;	3,5-4,2
-ümumi bitkilərin sayından texniki yetişən başın faizi;	90-95
III konservləşdirilmiş məhsulun ümumi qiyməti, balla;	4,6-4,9
IV Bitkidə üstünlük təşkil edən xəstəlik və zədələnmə faizi;	1,5-2,5
V Mexanikləşdirilmiş yığım üçün sortun əlavə yararlılıq göstəriciləri;	Xarici özəyin hündür olması
a) yarpaq ayasının diametri, sm;	30-35
b)kələmin hündürlüyü, sm;	20-25
c)kələmin diametri, sm	18-20
j)kələmin diametrinin variasiya əmsali, faizlə;	25-30
d)kələmin çəkisinin variasiya əmsali, faizlə,	3,0-4,5
e)xarici özəyin uzunluğu, sm;	14-17
ə)özəyin xarici uzunluğunun variasiya əmsali	13-18
t)bir dəfə yığılan ümumi məhsul, s/ha	55-60
i)bir dəfə yığılan əmtəlik məhsul, s/ha	53-58
VI Məhsulun keyfiyyəti	
-dequstasiya qiyməti (5 baldan)	
a)təzə;	4,8-5,0
b)duza qoyulmuş;	4,9

ç)bişirilmiş halda;	4,7-4,9
VII Tərkibi	
a)quru maddə, faiz;	6,8-7,3
b)ümumi şəkərlilik, faiz	3,0-3,5
v)vitamin C, mq faiz;	46,-48,0
q)saxaroza, faiz;	0,2-0,3
d)ümumi azot, faiz;	1,1-1,2
Bir bitkidə olan toxumun miqdarı, q	27,0-57,0
Toxum məhsulu, s/ha	15,0-20,0
1000 ədəd toxumun çəkisi, q;	2,5-5,0

**Azərbaycan Respublikası
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutu**

**Ağbaş kələmin
JALƏ
sortu**